

MONIKA DOMAŃSKA

ul. Kasztanowa 1H, 32-566 Alwernia

tel. 663-158-817

**PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
OŁTARZA BOCZNEGO W KAPLICY WSCH.
W KOŚCIELE PW. ŚW. JANA CHRZCICIELA
W PRZYŁĘKU SZLACHECKIM**

Przyłek Szlachecki 2024 r.

PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

PRZEDMIOT PRAC:

Ołtarz boczny w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kościele pw. św. Jana Chrzciciela w Przyłęku Szlacheckim.

INWESTOR:

Parafia pw. Św. Jana Chrzciciela w Przyłęku, Przyłek Szlachecki nr 38, 42-445 Szczekociny.

CZAS TRWANIA PRAC:

12.02.2024. – 31.12.2029.

ZAKRES PRAC:

Konserwacja ołtarza bocznego w kaplicy wschodniej. Wykonanie kompleksowych prac konserwatorskich w zakresie badań stratygraficznych oraz historyczno-sztucznych, konserwacji drewnianej struktury, polichromii wraz z karnacjami na rzeźbach oraz odnowienie partii złożonych i srebrzonych. Konserwacja techniczno-estetyczna obrazu.

SPIS ZAWARTOŚCI DOKUMENTACJI:

- dokumentacja opisowa – 7 stron A4
- dokumentacja fotograficzna – (Fot. 1 – 26)

Alwernia, styczeń 2024 r.

Autor: mgr Monika Domańska

Dokumentacja chroniona prawem autorskim Dz. U. Nr 24 poz.83 z 23.04, 1994 r.
Wszelkie zmiany, powielanie, udostępnianie osobom trzecim bez zgody autora zabronione

WSTĘP

Program prac dotyczy konserwacji ołtarza z XIX w. (wg wpisu do rej. zabytków i karty obiektu) z obrazem św. Franciszka z Ksawery.

Obiekt znajdują się w kościele pw. św. Jana Chrzciciela w Przyłęku, Przyłek Szlachecki nr 38, 42-445 Szczekociny.

Głównym celem prac jest pełna konserwacja techniczna i estetyczna drewna, zapraw, warstw malarskich oraz snycerki oraz złocień i srebrzeń z obrazem olejnym na płótnie. Ołtarz jest wpisany do rejestru zabytków pod numerem B/45/1-23/93 (poz. 5) z dnia 26.07.1993 r.

HISTORIA OBIEKTU

Przyłek Szlachecki jest niewielką miejscowością, liczącą poniżej 200 stałych mieszkańców, położoną na prawym brzegu Pilicy, pomiędzy Szczekocinami i Koniecpolem, na wschodnich krańcach województwa śląskiego. Teren wioski przecina Centralna Magistrała Węglowa. Nadpilickie łąki zagospodarowywano już w czasach średniowiecznych. Świadczy o tym fakt, że pierwszą świątynię w Przyłęku zbudowano w 1412 roku. Co ciekawe, już w następnym roku biskup krakowski, Wojciech Jastrzębiec, erygował przy przyłęckim kościele samodzielną parafię.

Pierwszy drewniany Kościół został wzniesiony w Przyłęku Szlacheckim w 1412 r. Wybudowali go i uposażyli Jan Prandota i Jan Wyźga, właściciele tych ziem. Parafię erygował rok później biskup krakowski Wojciech Jastrzębiec.

W 2. poł. XVI w. świątynia została zamieniona przez burgrabiego krakowskiego Mariana Przyłęckiego na zbór ariański. Po trzydziestu paru latach wróciła ona w ręce katolików. W latach 30. XVII wieku ten stary, drewniany kościółek zastąpiono nowym.

Obecny, murowany Kościół został wzniesiony w latach 1774–1780 z fundacji Justyny z Raczyńskich Moszczeńskiej kasztelanowej santockiej (Przyłek odziedziczyła po dziadku, Janie z Lubrańca Dębskim).

Budowla ta, w stylu barokowym, stoi na wzniesieniu na prawym brzegu Pilicy. Jest orientowana, jednonawowa, z półkoliście zamkniętym prezbiterium. Elewacja frontowa ozdobiona jest szczytem z falistymi splotami.

Krucztę dobudowano po 1810 r. Dziesięć lat później Świątynia została otoczona murem z dwiema dzwoniczami we frontowych narożach. Kościół konsekrował 20 września 1881 r. bp Tomasz Kuliński. Świątynia była kilkakrotnie odnawiana, m.in. w 1886 i 1906 r. Jej dach został pokryty blachą w 1973 r. Kościół jest późnobarokowy, nawa trójprzęsłowa, z kaplicami po bokach, prezbiterium jednoprzęsłowe, zakończone półkoliście. Wewnątrz znajdują się liczne zabytki z poprzedniego kościoła. Niezwykle interesujący jest - chociażby - rokokowy ołtarz główny, ołtarz w kaplicy wschodniej. Ołtarz w kaplicy zachodniej pochodzi z XIX w, prospekt organowy i chrzcielnica. Na zewnątrz uwagę zwraca ogrodzenie ze stojącymi w narożnikach wieżami dzwonic, przykrytych barokowymi hełmami.

W 1971 r. przeprowadzono remont organów. W 2003 r. przebudowano prezbiterium i wykonano nowy ołtarz. Odnowione zostały elewacje, położono nowe tynki, które pomalowano. Wyremontowano także dach świątyni oraz mur wokół niej. W 2006 r. przystąpiono do remontu wieży kościoła, którą w 2007 r. pokryto blachą miedzianą.

STAN ZACHOWANIA

Korzystne warunki dla przetrwania dóbr kultury znajdujących się we wnętrzu obiektu zaistniały dopiero w ostatnich latach, kiedy to zadbano o odpowiednią wentylację obiektu i wykonano remont pokrycia dachowego oraz elewacji z fundamentami.

Pomimo tego, że ołtarz z XIX w. (neobarok) został odnowiony w latach 70-tych XX w. to badania i odkrywki wykazały, że ołtarz w większości elementach jest bardzo osłabiony. Najpoważniejszym z zaistniałych czynników mających negatywny wpływ na obecny stan ołtarza jest czynnik

biologiczny. Inwazja owadów wywołała destrukcję struktury drewna zarówno w partiach rzeźbionych jak i nastawy ołtarza. Ma to również pośredni wpływ na stan warstw malarskich i pozłot. Na całej powierzchni drewna występują skupiska śladów żerowania owadów w postaci otworów wylotowych. Podłoże drewniane zaatakowane zostało przez owadzie szkodniki i zniszczone w około 65 % powierzchni. Otwory po kołatkach widoczne są również od strony lica, szczególnie na elementach snycerskich i profilach.

Miejsca osłabione w ten sposób podatne są na uszkodzenia mechaniczne. Powierzchnia drewna wykazuje również tendencje do pęknięcia i łuszczenia się zapraw, złocień i polichromii. Największym problemem jest rozległe odspojenia warstwy gruntów kredowo-klejowych. Powoduje to spadanie oryginalnej warstwy malarskiej, srebrzeń i złocień karatowych. Poza tym partie srebrzone pokryte są szlakiem. Lakiery zostały nałożone niestarannie, ponieważ widoczne są liczne zacieki i przebarwienia spowodowane nierównomiernym nałożeniem. W przypadku powierzchni srebrzonych (np. rama obrazu, profile na bazach kolumn, profile retabulum, gloria, itp.) zostały one niedokładnie zabezpieczone czego wynikiem jest spatynowana powierzchnia złotej folii oraz miejscowo powstała patyna.

Stan zachowania ołtarza wskazuje, że motywacją do podjęcia niezwłocznych prac konserwatorskich stanowi zarówno szybko i nadal postępująca degradacja drewna, nawarstwień malarskich i złocień oraz nieestetyczny wygląd.

Wierzchnia warstwa malarska jak i złocenia, posiadają chropowatą fakturę i nierówną powierzchnię. Pozłoty odnowione w XX w. roku i miejscowo uzupełnione szlagmetalem z czasem ponownie się odspoiły i uległy mechanicznym otarciom.

Powierzchnia obrazu jest mocno zabrudzona. Tłusty kurz pokrywa całą powierzchnię malowidła. Stare werniksy z czasem uległy zmatowieniu i pociemnieniu. Ponadto wzdłuż krawędzi krosna widoczne są marszczenia i pęknięcia płótna. Na obrazie miejscowo występują zniekształcenia płótna w postaci wybrzuszeń spowodowanych nierównomierną pracą płótna i przetarciami. Ponadto widoczne są także odbite deski krosna na licu obrazu w wyniku zmiany wilgotności powietrza. Poza tym na licu obrazu oraz na odwrocie widoczne jest skażenie mikologiczne.

Obraz ze względu na zły stan zachowania, zabrudzenie, zmatowienie jego powierzchni i miejscowe przemalowania zmienił się pierwotną estetykę.

WSTĘPNE ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Z uwagi na rozległe zniszczenia biologiczne i mechaniczne drewna, powodujące odspajanie się pierwotnych elementów snycerskich oraz gruntów ze złoceniami zachodzi konieczność przeprowadzenia zabiegów konserwatorskich w trybie pilnym.

Ze względu na kultowe przeznaczenie obiektu oraz zły stan zachowania proponuje się pełny zakres zabiegów technicznych jak i pełną konserwację estetyczną, prowadzącą do przywrócenia ołtarzowi wyglądu zbliżonego do pierwotnego.

Zły stan techniczny ołtarza wymaga podjęcia niezwłocznych działań konserwatorskich. Zróżnicowanie technologii i stanu zachowania poszczególnych elementów wymaga dostosowania metod konserwatorskich do określonych warunków. Wszystkie zabiegi będą poprzedzone szczegółowym rozpoznaniem budowy technologicznej, określeniem zakresu i przyczyn zniszczeń oraz próbami gwarantującymi właściwy dobór środków i metod konserwatorskich. Ołtarz zostanie poddany analizie pod względem historycznym.

Zaleca się dokładne rozeznanie stratygrafii kolejnych nawarstwień, budowy technologicznej i techniki wykonania, a także stanu zachowania poszczególnych warstw technologicznych po ustawieniu rusztowań i częściowego demontażu.

Zakłada się uczytelnienie i eksponowanie najstarszej warstwy chronologicznej, jeśli taka się zachowała i będzie możliwa do przywrócenia, konserwacji lub odtworzenia.

W celu przeprowadzenia dokładnej konserwacji planuje się częściowy demontaż obiektu. W pierwszym etapie proponuje się przeprowadzić gruntowną konserwację techniczną. Będzie ona miała na celu podklejenie osypujących się warstw malarskich struktury jak i malowanych partii karnacji oraz złoczonej snycerki. Następnie wykonać należy wzmocnienie strukturalne drewna, poprzez głęboką, strukturalną impregnację żywicami akrylowymi połączoną z dezynfekcją.

Proponuje się również ustabilizowanie rozluźnionych desek ze wzmocnieniem lub wymianą połączeń stolarskich. Pęknięcia i odspojenia drewna planuje się skleić.

Zakłada się uzupełnienie wszystkich brakujących fragmentów oraz ubytków formy rzeźbiarskiej i ornamentyki snycerskiej.

Zniszczone fragmenty wymienione zostaną na nowe z zachowaniem pierwotnej techniki stolarskiej i materiałowej. Drobne ubytki zostaną uzupełnione w drewnie lipowym bądź mniejsze kitem z żywicy epoksydowej Araltid HV lub Akson.

Konserwacja estetyczno-plastyczna obejmować będzie usunięcie przemalówek (struktura oraz snycerka, rzeźby), przezłoczeń i napraw, które wykonane zostały wadliwie, a pod względem estetycznym zmieniają pierwotną aranżację obiektu.

Ubytki zapraw zostaną uzupełnione zaprawą kredowo-klejową. Ubytki warstwy malarskiej w partiach polichromowanych proponuje się uzupełnić w technice oryginału (jej zidentyfikowanie nastąpi po wykonaniu badań fizyko-chemicznych) metodą scalającą.

Ubytki w ewentualnie zachowanych złoceniach karatowych uzupełnić a w razie nie występowania oryginalnych złoczeń wykonać ich rekonstrukcję złotem w płatkach. Warstwę malarską scalić kolorystycznie zgodnie z zachowaną technologią lub wg. ustaleń na komisji konserwatorskiej. Warstwę malarską zabezpieczyć werniksem satynowym.

Obraz olejny z przedstawieniem św. Franciszka z Ksawery należy poddać kompleksowym zabiegom konserwatorskim. Należy usunąć wadliwe kity i przemalówki. Obraz poddać dezynfekcji i wzmocnieniu strukturalnemu krosna drewnianego. Wykonać odpowiednie modyfikacje w przypadku braku odpowiednich dystansów na krośnie (by zlikwidować przywieranie obrazu do krosna; lub wykonanie nowych krosień z możliwością ich regulacji). Ubytki w warstwie podłoża malarskiego uzupełnić poprzez wstawienie protez i gruntem kredowo-klejowym lub woskowym i następnie scalić kolorystycznie oraz zabezpieczyć werniksem. Wykonać niezbędny dublaż obrazu.

Wszystkie zabiegi należy udokumentować fotograficznie i opisowo.

PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

STRUKTURA ORAZ SNYCERKA

- 1) Oczyszczenie z warstw kurzu i luźnych nawarstwień całej powierzchni ołtarza.
- 2) Określenie stanu zachowania, technologii i zakresu występowania warstw pierwotnych - sondy, odkrywki, badania analityczne.
- 3) Podklejenie odspajających się warstw malarskich, gruntów i złoczeń bibułka japońską na metylocelulozie.
- 4) Demontaż poszczególnych części z inwentaryzacją. Przewiezienie do pracowni.
- 5) Podklejenie odspojonych warstw klejem skórnym przy pomocy kautera.
- 6) Usunięcie złoczeń nałożonych podczas poprzednich konserwacji (nie kwalifikujących się do ponownej konserwacji) metodą chemiczną (rozpuszczalnikami - aceton, alkohol etylowy) i mechaniczną (metodę ustali się po przeprowadzonych próbach).
- 7) Usunięcie przemalówek z partii polichromowanych (karnacje i szaty rzeźb, które nie kwalifikują się do pozostawienia) metodą chemiczną i mechaniczną, po przeprowadzonych próbach.
- 8) Odczyszczenie powierzchni drewna od strony odwrocia - mieszaniną benzyny, wody i detergentu.
- 9) Impregnacja osłabionych i zniszczonych elementów struktury i wystroju ołtarzy wykonana zostanie metodą kąpieli i powlekania przy użyciu roztworu Hekolu I-50 (żywica akrylowa) w kompozycji rozpuszczalników (ksylen, toluen, aceton). Do impregnacji dodane zostaną środki owado- i grzybobójcze - czterochlorometakrezol lub BIOBAN 104 Antimicrobial (silnie skoncentrowanym płynnym preparatem zawierającym substancje czynne skutecznie zwalczające grzyby i glony (stabilna mieszanina oktyloizotiazolonu i czwartorzędowego związku amoniowego, o wysokiej temperaturze zapłonu co jest ważne przy obiektach drewnianych, firmy The Dow Chemical Company „DOW”, dystrybucja HSH Chemie Sp. z o.o.), w rozcieńczeniu do 1%.

- 10) Odparowanie elementów impregnowanych nastąpi w środowisku zagęszczonych par benzyny ekstrakcyjnej w celu opóźnienia odparowania rozpuszczalników i równomiernego rozłożenia żywicy w całej strukturze drewna. Zacieki po impregnacji zostaną doczyszczane rozpuszczalnikami.
W przypadku impregnowania elementów z polichromią olejną powierzchnia polichromii zostanie zabezpieczona bibułą japońską na kleju glutynowym lub elementy będą impregnowane od odwrocia.
- 11) Usunięcie wadliwych połączeń stolarskich i metalowych gwoździ.
- 12) Wymiana elementów drewnianych, których osłabiona struktura nie spełnia zadań konstrukcyjnych (elementy konstrukcyjne i łączenia poszczególnych części) oraz wzmocnienie elementów spękanych i odkształconych.
- 13) Sklejenie pęknięć ołtarza, rzeźb i ornamentów. Drobne rozeschnięcia zostaną uzupełnione cienkimi flekami drewnianymi odpowiednich gatunków drewna. Wstawki zostaną osadzone na kleju stolarskim przy użyciu kołków drewnianych. W wyjątkowych wypadkach, gdy wymagać będzie tego konstrukcja, zastosowane zostaną wkręty ze stali nierdzewnej i klej stolarski syntetyczny.
- 14) Rekonstrukcje brakujących i zniszczonych detali proponuje się wykonać na bazie kitów z żywicy epoksydowej Aralid HV lub Akson.
- 15) Zaklejenie pęknięć i uzupełnień drewna od lica paskami lnianego płótna. Użyty zostanie klej glutynowy i płótno dekatyzowane.
- 16) Rekonstrukcja i uzupełnienie brakujących ubytków zapraw w partiach figur i detali snycerskich oraz kolumn. Użyta zostanie zaprawa kredowo-klejowa. W przypadku dobrze zachowanych warstw zapraw i złoceń przewiduje się ich ewentualne podklejenie i oczyszczenie (mechaniczne lub chemiczne) środkami dobranymi na podstawie przeprowadzonych prób konserwatorskich.
- 17) Uzupełnienie ubytków pulmentu (w partiach złoconych i srebrzonych) z zachowaniem pierwotnej technologii z rozróżnieniem na partie matowe i polerowane. Użyty zostanie bolus czerwony oraz żółty firmy Lefranc.
- 18) Wykonane złoceń złotem karatowym w płatkach lub w proszku prod. austriackiej. Srebrzeń - srebrem płatkowym i strąconym prod. austriackiej.
- 19) Zabezpieczenie srebrzeń warstwą Goldlack'u.
- 20) Uzupełnienie ubytków zapraw w partiach polichromowanych, kitem kredowo-klejowym. Izolacja kitów szelakiem.
- 21) Uzupełnienie warstwy malarskiej struktury ołtarza farbami firmy Rembrandt, Talens na spoiwie z werniksu damarowego lub temperowymi (wybór po wykonaniu badań laboratoryjnych). Punktowanie zostanie wykonane metodą scalającą. Ewentualnie farbami akrylowymi, jeśli oryginalna warstwa nie zachowała się lub według ustaleń na komisji konserwatorskiej.
- 22) Zabezpieczenie warstwy malarskiej werniksem woskowym.
- 23) Montaż wszystkich poszczególnych elementów ołtarza przy użyciu kołków, śrub i wkrętów nierdzewnych, poprawiając jego posadowienie na kamiennych kolumnach, zastępujących mensę ołtarzową.
- 24) Remont lub wykonanie nowych zasuwek do obrazu.
- 25) Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej - fotograficznej i opisowej, rejestrującej stan zachowania i przeprowadzone zabiegi.

OBRAZ OLEJNY

- 1) Demontaż obrazu z ołtarza.
- 2) Oczyszczenie z warstw kurzu i luźnych nawarstwień całej powierzchni obrazu.
- 3) Określenie stanu zachowania, technologii i zakresu występowania warstw pierwotnych - sondy, odkrywki, badania analityczne.
- 4) Zabezpieczenie odspojień na licu obrazu bibułą japońską (11 gramowej) na spoiwie z metylocelulozy.
- 5) Impregnacja osłabionych i zniszczonych elementów drewna/krosna metodą powlekania i zastrzyków przy użyciu roztworu Hekolu I-50 (żywica akrylowa) w kompozycji rozpuszczalników (ksylen, toluen, aceton). Do impregnacji dodane zostaną środki owado- i grzybobójcze - czterochlorometakrezol lub BIOBAN 104 Antimicrobial (silnie

skoncentrowanym płynnym preparatem zawierającym substancje czynne skutecznie zwalczające grzyby i glony (stabilna mieszanina oktyloizotiazolonu i czwartorzędowego związku amoniowego, o wysokiej temperaturze zapłonu co jest ważne przy obiektach drewnianych, firmy The Dow Chemical Company „DOW”, dystrybucja HSH Chemie Sp. z o.o.), w rozcieńczeniu do 1%. W przypadku podjęcia decyzji o konieczności wymiany krosien na nowe wykonać nowe krosno z odpowiednimi dystansami i możliwością regulacji naprężenia płótna.

- 6) Wykonanie konsolidacji z podłożem odspojonego płótna elastycznym klejem króliczym lub karukiem. Spoiwo zostanie ostatecznie dobrane po wykonaniu badań i prób.
- 7) Usunięcie zabezpieczenia/bibułki japońskiej i wykonanie podklejenia odspojonej warstwy malarskiej spoiwem na bazie kleju króliczego lub karuku poprzez zastrzyki i podklejanie na ciepło kauterem.
- 8) Usunięcie pociemniałych werniksów, szelaków i retuszy metodą chemiczną środkami dobranymi po wykonaniu prób konserwatorskich (mieszaniny, terpentyna, benzyna lakowa, alkohol etylowy oraz środki powierzchniowo czynne itp.).
- 9) Nieestetyczne i wadliwie wykonane kity należy usunąć mechanicznie lub chemicznie na podstawie wcześniej wykonanych prób.
- 10) Uzupełnienie ubytków w gruncie kitem kredowo-klejowym bądź woskowo-żywicznym i opracowanie ich powierzchni zgodnie z fakturą otoczenia, z dodatkiem pigmentów dla zabarwienia go na kolor zbliżony do koloru zaprawy pierwotnej.
- 11) Nałożenie na lico werniksu pośredniego damarowego błyszczącego.
- 12) Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej scalająco farbami olejnymi (firmy Winsor & Newton lub Talens) odsączonymi na bibułce japońskiej z werniksem damarowym jako spoiwo.
- 13) Nałożenie werniksu końcowego damarowego (półmatowego lub błyszczącego (firmy Winsor & Newton lub Talens).
- 14) Zamontowanie obrazu na odnowione krosna.
- 15) Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej - fotograficznej i opisowej, rejestrującej stan zachowania i przeprowadzone zabiegi.

Środki chemiczne i technologia może zostać zmieniona w trakcie zabiegów konserwatorskich po wykonaniu prób na obiekcie (dopasowanie do zaistniałych problemów konserwatorskich w uzgodnieniu z komisją konserwatorską). Przed, w trakcie i po pracach konserwatorskich będzie wykonywana dokumentacja fotograficzna oraz opisowa.

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przylęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoczonej snycerki. Rozległe zniszczenia obrazu olejnego na płótnie.

Fot. M. Domańska.

Fot. 2. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przyłęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoczonej snycerki. Rozległe zniszczenia obrazu olejnego na płótnie. Fot. M. Domańska.

Fot. 3. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przyłęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złożonej snycerki. Rozległe zniszczenia obrazu olejnego na płótnie.

Fot. M. Domańska.

Fot. 4. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przylęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złożonej snycerki. Fot. M. Domańska.

Fot. 5. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przylęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złożonej snycerki. Fot. M. Domańska.

Fot. 6. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przylęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoczonej snycerki. Rozległe zniszczenia obrazu olejnego na płótnie. Fot. M. Domańska.

Fot. 7. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przyłęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoconej snycerki. Rozległe zniszczenia obrazu olejnego na płótnie.

Fot. M. Domańska.

Fot. 8. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przylęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoczonej snycerki. Rozległe zniszczenia obrazu olejnego na płótnie. Fot. M. Domańska.

Fot. 9. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przylęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoczonej snycerki. Rozległe zniszczenia obrazu olejnego na płótnie. Fot. M. Domańska.

Fot. 10. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przylęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoczonej snycerki. Rozległe zniszczenia obrazu olejnego na płótnie. Fot. M. Domańska.

Fot. 11. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przylęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złożonej snycerki. Rozległe zniszczenia obrazu olejnego na płótnie.

Fot. M. Domańska.

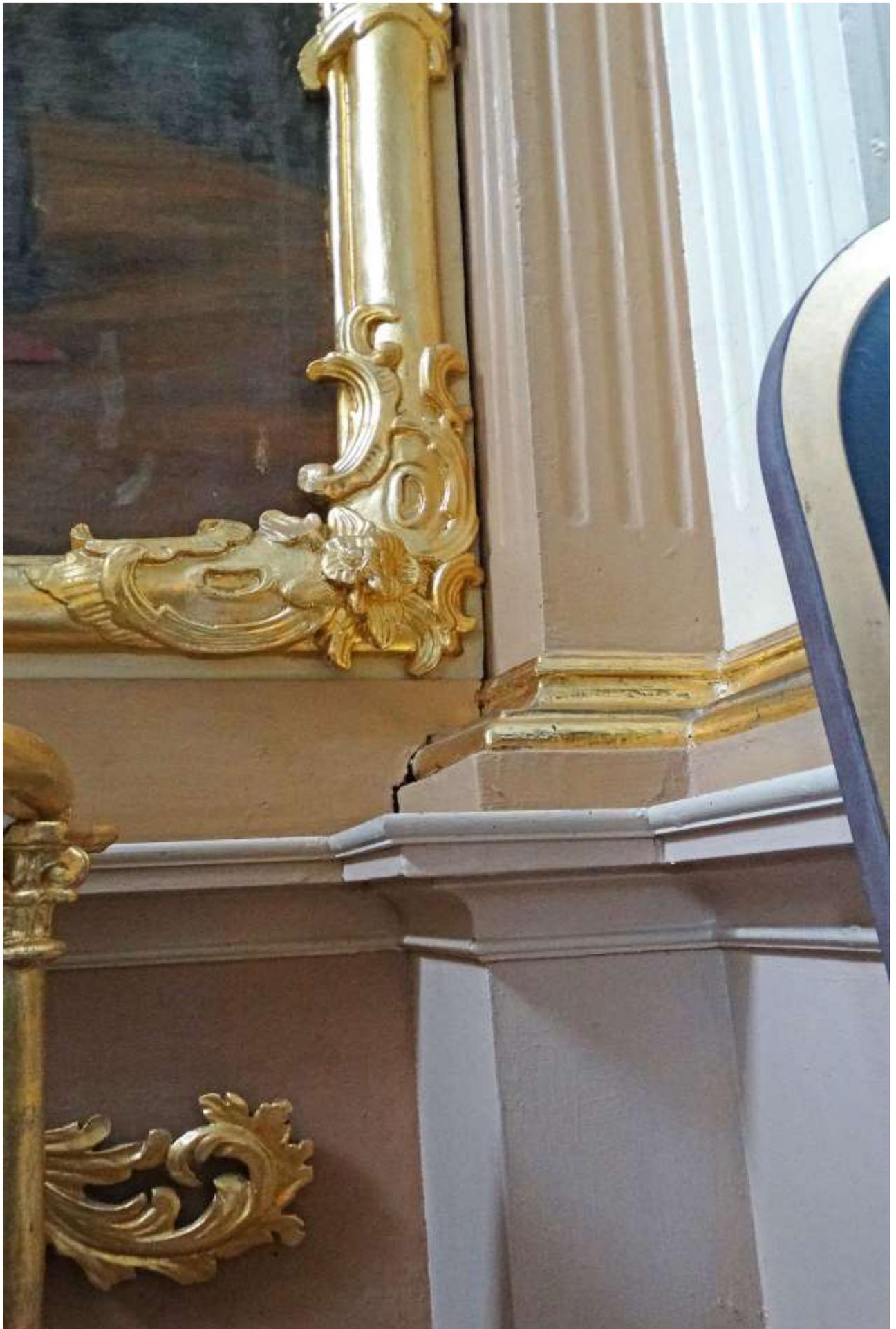
Fot. 12. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kość. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przyłęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoczonej snycerki. Fot. M. Domańska.

Fot. 13. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przyłęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złożonej szyby. Fot. M. Domańska.

Fot. 14. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przyłęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoconej snycerki. Fot. M. Domańska.

Fot. 15. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kość. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przyłęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoczonej snycerki. Rozległe zniszczenia obrazu olejnego na płótnie. Fot. M. Domańska.

Fot. 16. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przylęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoconej snycerki. Fot. M. Domańska.

Fot. 17. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przyłęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoczonej snycerki. Fot. M. Domańska.

Fot. 18. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przyłęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoconej snycerki. Fot. M. Domańska.

Fot. 19. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przylęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złożonej snycerki. Fot. M. Domańska.

Fot. 20. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przylęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złożonej snycerki. Fot. M. Domańska.

Fot. 21. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przyłęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoconej snycerki. Fot. M. Domańska.

Fot. 22. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przyłęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoconej snycerki. Fot. M. Domańska.

Fot. 23. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przyłęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoczonej snycerki. Fot. M. Domańska.

Fot. 24. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przylęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złożonej snycerki. Rozległe zniszczenia obrazu olejnego na płótnie. Fot. M. Domańska.

Fot. 25. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przyłęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoconej snycerki. Fot. M. Domańska.

Fot. 26. Ołtarz w kaplicy wsch. z obrazem św. Franciszka z Ksawery w kośc. pw. Św. Jana Chrzciciela w Przyłęku. Widok na ołtarz przed konserwacją. Widoczne zniszczenia drewna i nawarstwień malarskich oraz złoconej snycerki. Fot. M. Domańska.